

De dreigende afschaffing van het CBb

mr. drs. J.F. Garvelink¹

In het regeerakkoord staat dat de Raad van State wordt gesplitst en dat het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb)² en de Centrale raad van Beroep (hierna: CRvB) samen gaan met de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS). Inmiddels komt dat neer op het afschaffen van het CBb en de CRvB.³ Ik heb vorig jaar gezegd dat ik voor dat plan in het regeerakkoord (of elders) geen goede onderbouwing kon vinden.⁴

Inmiddels ligt er een concept-wetsvoorstel met een memorie van toelichting.⁵ Noch het wetsvoorstel noch de memorie brengen verandering in die opvatting: een behoorlijke onderbouwing ontbreekt. Ik heb het dan zowel over de beslissing tot afschaffen van de huidige toestand, als over de beoogde nieuwe toestand. Deze zo drastische ingreep in bestaande structuren lijkt noch in onderzoek noch in fundamentele herbezinning te stoen. Dat is een treurige constatering. De redenen die wel worden gegeven overtuigen niet en wekken de suggestie achteraf bedacht te zijn om een eenmaal genomen besluit te verdedigen.

Het voorstel staat dan ook bloot aan kritiek, onder meer vanuit de wetenschap, de rechterlijke macht en de praktijk. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de scherpe kritiek van prof. Schlössels.⁶ Zie verder met name ook het doorwrochte rapport van de wetenschappelijke commissie van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak:⁷ *‘De NVvR ontraadt het*

indienen van dit conceptwetsvoorstel, omdat de daarin vervatte keuzes voor de inrichting van het stelsel van de bestuursrechtspraak principieel onjuist en onvoldoende doordacht zijn.’

De diverse reacties⁸ hebben recent geleid tot een brief van de minister aan de Tweede Kamer en enkele aanpassingen in het voorstel.⁹ Uit deze brief begrijp ik dat de meer fundamentele kritiek op het wetsvoorstel geen reden is geweest voor een fundamentele herbezinning op het wetsvoorstel.¹⁰ Dat doet vrezen dat Justitie ook onder de nieuwe minister weinig open staat voor inhoudelijke kritiek. Het wetsvoorstel is immers in essentie een slecht voorstel; kleine aanpassingen maken dat niet anders.

Ik maak hier eerst een aantal opmerkingen over de voorgenomen wet in het algemeen, daarna enige opmerkingen over de implicaties voor het accountantstuchtrecht en de rol van het CBb als beroepsrechter in zaken die aan financiële verslaggeving raken.¹¹ Zulks zowel omdat die laatste onderwerpen in het bereik van dit tijdschrift vallen als omdat daar elders geen aandacht aan wordt besteed. Zo valt op dat – ondanks alle commotie omtrent accountantswetgeving en tuchtrecht – aan de implicaties voor dat rechtsgebied in de memorie van toelichting of elders door de regering geen enkele opmerking is gewijd.¹²

1. Mr. drs. J.F. (Jan) Garvelink is advocaat bij Blaisse in Amsterdam en vaste medewerker van dit tijdschrift. Dit artikel is afgesloten op 21 september 2015.
2. Het CBb spreekt recht in een variëteit aan zaken van meer en minder bestuursrechtelijke aard. Voor een lijst zie: [https://www.rechtspraak.nl/Organisatie/CBb/OverHetCBb/Pages/Competencies-College-van-Beroep-voor-het-bedrijfsleven.aspx](https://www.rechtspraak.nl/Organisatie/CBb/OverHetCBb/Pages/Competenties-College-van-Beroep-voor-het-bedrijfsleven.aspx).
3. Deze bijdrage gaat niet over de voorgenomen splitsing van de Raad van State.
4. Zie K.H. Boonzaaijer ‘De toekomst van het toezicht op accountants, verslag van het IvO/ICFG congres van 3 december 2014’ in *Ondernemingsrecht* 2015-5. De volledige tekst zal in de nog te verschijnen congresbundel opgenomen worden.
5. Waar in dit artikel wordt gesproken over het wetsvoorstel en memorie van toelichting, wordt telkens de conceptversie bedoeld.
6. Prof. mr. R.J.N. Schlössels, ‘De kracht van gelegenhedenargumenten?! Ons stelsel van bestuursrechtspraak als speelbal van politiek.’ *NJB* 2014/1578.
7. Brief van de wetenschappelijke commissie van de NVvR onder voorzitterschap van prof. dr. M.E. de Meijer aan de ministers van binnenlandse zaken en

justitie van 14 april 2015. De brief is een bijlage bij de kamerbrief van diezelfde datum over de splitsing van de Raad van State (*Kamerstukken* 29 279 nr. 235 en via www.rijksoverheid.nl).

8. De reacties van de diverse colleges, de Raad voor de Rechtspraak en de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak zijn allemaal aan de kamerbrief van 15 april 2015 gehecht. Alleen de ABRvS is positief (met inachtneming van enige kritiekpunten). De Hoge Raad houdt zich op de vlakte omdat het om een politieke keuze zou gaan (ik had mij een meer inhoudelijke reactie hebben kunnen voorstellen).
9. Brief 11 september 2015 van de minister van justitie aan de tweede kamer met kenmerk 2015-0000474607.
10. Het aangepaste wetsvoorstel is voor advies naar de Raad van State gestuurd en daar nog in behandeling. De tekst heb ik nog niet kunnen vinden. Uit de brief van 11 september 2015 is evenwel goed af te leiden dat er geen voor dit artikel significante aanpassingen zijn gedaan.
11. Met de CRvB heb ik te weinig ervaring. Ik kan mij overigens voorstellen dat veel van hetgeen voor het CBb geldt ook daar van toepassing is. De CRvB is zelf zeer kritisch. Vergelijk de brief van de CRvB van 15 april 2015 aan de minister (te vinden via overheid.nl).
12. Ook vanuit de beroepsgroep zelf is het overigens stil. Bij mijn weten heeft bijvoorbeeld de NBA zich niet (zichtbaar) laten horen.

1. Opheffen CBb en inschuiven in ABRvS: algemene opmerkingen

De kern van het voorstel is eenvoudig.¹³ Het CBb en de CRvB houden op te bestaan en de taken van die beide instanties gaan over op de ABRvS (CBb) en de rechterlijke macht (CRvB).¹⁴ Als redenen zijn uit de memorie van toelichting te destilleren:¹⁵

- Een verwachte vergroting van de rechtseenheid;
- Een verwachte toename van de overzichtelijkheid van het stelsel van bestuursrechtspraak; en
- Verkorten doorlooptijden bij het CBb.

Ik bespreek die redenen hieronder kort. Eerst maak ik een paar andere opmerkingen.

Mijn voornaamste kritiekpunt is het volgende. Wie drastisch wil ingrijpen in een bestaand systeem zou dat niet moeten doen zonder ten minste fundamentele herbezinning en fundamenteel onderzoek. Herbezinning om de vraag te beantwoorden wat een goed systeem zou zijn dat het beste zou aansluiten bij wat er van de rechter wordt gevraagd.¹⁶ Onderzoek om vast te stellen wat er goed gaat en wat niet, onderzoek om vast te stellen wat er aan verbeteringen bereikt zou kunnen worden.¹⁷ Daarbij zou er ook nog stevige aandacht moeten worden besteed aan de vraag of (en hoe) een en ander uitvoering zou kunnen krijgen. Van geen van drieën tref ik een spoor aan: bezinning ontbreekt, onderzoek is niet gedaan en over de implementatie lijkt ook niet wezenlijk te zijn nagedacht.

In dat opzicht is het concept voor de memorie van toelichting ook verbijsterend beknopt. Paragraaf 3 die gaat over de opheffing van het CBb geeft als enige overweging 'De in paragraaf 1 genoemde uitgangspunten tegen elkaar afwegend, stelt de regering daarom voor . . .'. Waar die afweging in bestaat, wat de voor en tegens zouden zijn, en hoe die worden gewogen, zoekt men vergeefs. Wie zich naar paragraaf 1 beweegt ziet slechts een verwijzing naar het regeerakkoord en de verder net toegelichte wens vanuit het oogpunt van rechtseenheid en overzichtelijkheid tot een concentratie van bestuursrechtspraak te komen.¹⁸

13. De conceptversie van het wetsvoorstel en de memorie van toelichting is te vinden op www.internetconsultatie.nl/wetsplitsingraadvanstate.

14. Binnen de Raad van State wordt tezelfdertijd een splitsing gemaakt tussen de rechtsprekende en de adviserende taak. Als gezegd ga ik daar hier niet op in.

15. De memorie van toelichting maakt weinig onderscheid tussen de aanleiding voor de reorganisatie en verwachte gevolgen. Ik haal de eerste twee punten uit de eerste paragraaf 'aanleiding en uitgangspunten' en het derde punt uit paragraaf 3 onderaan p. 4 van de memorie.

16. In diezelfde zin: prof. mr. Y.E. Schuurmans, 'Competentieverhuizing van CBB naar ABRvS, van deskundigheid naar snelheid?' *Mediaforum* 2015-2 p. 58.

17. Ik versta daar niet onder consultatie achteraf, maar onderzoek vooraf.

18. De memorie van toelichting verwijst nog naar de (nu 14 jaar oude) nota 'Keuzen voor de bestuursrecht-

Die constatering alleen al maakt het in mijn ogen onvermijdelijk terug te gaan naar de tekentafel. Je voert geen grote reorganisatie in de rechtspraak door zonder goede redenen en zonder goed na te denken. Ik voeg daar in min of meer willekeurige volgorde een paar argumenten aan toe.

- Op het gebied van rechtspraak¹⁹ geldt dat het CBb zowel in organisatiestructuur als werkwijze veel meer een echt rechtelijk college is dan de ABRvS, die wat meer lijkt op een bestuursorgaan.²⁰ Alle betrokken rechters wijzen bijvoorbeeld ook op de sterke verschillen in verhouding rechter/jurist. Bij CBb en CRvB is dat één jurist op één raadsheer, bij de ABRvS is de verhouding acht stafjuristen op één rechter. Dat heeft uiteraard gevolgen voor zowel de werkwijzen als de uitspraken.²¹ De aanraaktijd van rechters per dossier is dan ook veel lager bij de ABRvS. Op het gebied van rechtspraak lijkt de ABRvS ook niet de sterke reputatie van de andere twee te hebben: 'Best opvallend dat het meest bekritiseerde bestuursrechtelijke college nu aan het langste eind trekt.'²²
- De ABRvS staat ook veel dichterbij het ministerie dan CBb en CRvB (de ABRvS heeft niet de buffer van de Raad voor de Rechtspraak). De ABRvS valt onder Binnenlandse Zaken, terwijl rechters bij Justitie horen. De minister bagatelliseert dat onderscheid ten onrechte in zijn brief van 11 september 2015.²³
- De vraag of het bestuursrecht niet helemaal de rechterlijke macht in zou moeten schuiven verdient beantwoording. De eerste instantie zit al bij de rechtbanken, je kunt je afvragen of de tweede dan geen logische plek bij de hoven zou

---

spraak' (*Kamerstukken II* 2000/01, 26 352, nr. 47). Die nota schetst diverse argumenten en scenario's, maar maakt geen keuzes en spreekt geen duidelijke voorkeuren uit. Er zijn bovendien bepaald ook tegenargumenten in te vinden voor de thans gemaakte keuze. De regering maakt van een en ander geen, althans geen zichtbare en navolgbare, afweging.

19. De kwaliteit van de rechtspraak zou in iedere afweging het zwaarst moeten wegen.

20. Zie daarover J.R. van Angeren, 'Geen principiële bezwaren tegen de samenvoeging van CBB en Afdeling', *Mediaforum* 2015-2, p. 56 (de bijdrage is kritischer dan de titel doet vermoeden) en P.V. Eijsvogel en L.P.W. Mensink, 'Opheffen van het CBB is geen goed idee!', *Mediaforum* 2015-2 p. 60. Alle betrokken rechters wijzen op de sterke verschillen in verhouding rechter/jurist. Bij CBb en CRvB is dat 1 op 1, bij de ABRvS 1 op 8. De aanraaktijd van rechters per dossier is dan ook veel lager bij de ABRvS.

21. Van Angeren (aangehaald artikel) zegt daarover: 'Het nadeel van die aanpak is dat een zekere verambtelijking op kan treden en moeilijke vragen – vanwege het halen van doorlooptijden – uit de weg worden gegaan en afgedaan met algemeenheden.'

22. Prof. mr. Y.E. Schuurmans, 'Competentieverhuizing van CBB naar ABRvS, van deskundigheid naar snelheid?' *Mediaforum* 2015-2 p. 58.

23. Dat geldt zeker in gevallen waar een toezichthouder als de AFM partij is.

vinden.²⁴ De Raad voor de Rechtspraak heeft hier de voorkeur voor uitgesproken en ziet het wetsvoorstel als een gemiste kans.²⁵

- In ieder geval heeft het CBb een enorme hoeveelheid specifieke kennis en ervaring opgebouwd op zeer lastige en technische gebieden die maar weinig juristen na liggen (ik kom daar hieronder op terug). Een ondoordachte herschikking zou een gigantische kenniskapitaalvernietiging mee kunnen brengen.²⁶ Een vrees die onder andere door KPN, en andere grootgebruikers, is uitgesproken.²⁷ Dat daar in de memorie van toelichting geen aandacht voor is, is zorgelijk. Hetzelfde geldt voor het gemak waarmee deze bezwaren worden weggeschreven in de brief van de minister van 15 september 2015.²⁸
- Er is bij de betrokken colleges CBb en CRvB en bij hun ‘afnemers’ geen (althans geen gemeten) behoefte aan of draagvlak voor deze stap.²⁹ Dat zou tot enige voorzichtigheid moeten nopen.
- Een reorganisatie leidt tot allerlei minder juridische, meer organisatorische problemen. Meestal kosten reorganisaties (zeker in het begin) geld en mankracht waardoor aan de eigenlijke taken niet wordt toegekomen. Ze kunnen tot onzekerheid, wanorde en deskundigheidsverlies leiden. Reorganiseren doe je dus niet zomaar. Het ministerie dat nog midden in de rampzalig mislukte vorming van de nationale politie zit zou ter zake erg voorzichtig moeten zijn.³⁰

24. Ik echo hier de vraag die door anderen is gesteld, ook al in de nota ‘Keuzen voor de bestuursrechtspraak’ (*Kamerstukken II 2000/01, 26 352, nr. 47*). Staatsrechtelijk lijkt daar veel voor te vinden. Dat de vraag – die serieuze beantwoording vergt – niet in de overwegingen van de memorie van toelichting terugkomt en beantwoordt wordt tekent de kwaliteit van dat stuk.

25. Brief Raad voor de Rechtspraak aan minister Plasterk van 15 april 2015 (bijlage bij de kamerbrief van diezelfde datum) op p. 3.

26. Zie daarover ook P.V. Eijsvogel en L.P.W. Mensink, ‘Opheffen van het CBB is geen goed idee!’, *Mediaforum* 2015-2 p. 60.

27. Voor reacties op de internetconsultatie: <https://www.internetconsultatie.nl/wetsplitsingraadvanstate/reacties>.

28. Op p. 10. De partijen die de moeite hebben genomen te reageren op de internetconsultatie zullen zich wellicht afvragen of die consultatie door de minister serieus wordt genomen.

29. De beoogde reorganisatie/herstructurering lijkt geen enkel draagvlak te hebben onder de mensen die hem moeten gaan dragen en lijkt meer in het algemeen nog op geen enkele manier te zijn uitgewerkt. Ik ben geen reorganisatieadviseur, maar dat lijkt een giftige mix.

30. Zie bijvoorbeeld (er is veel over gepubliceerd) het interview met de president van de rechtbank Amsterdam in *NRC Handelsblad* van 18 september 2015. Hij stelt vast dat er steeds minder grote strafzaken op zitting komen en zegt daarover: ‘Misschien is de politie meer bezig met de eigen organisatie dan met de opsporing’.

In de brief van 15 september 2015 van de minister is ontmoedigend weinig inhoudelijke reactie op de inhoudelijke bezwaren tegen de voorgenomen herschikking terug te vinden. Teksten als ‘*Mede in het licht van het regeerakkoord achten wij het nog steeds van belang dat nu een beslissende stap wordt gezet om het stelsel van bestuurlijke rechtspraak te vereenvoudigen*’³¹ klinken daadkrachtig maar kunnen een gebrek aan inhoudelijke afweging (die ook in het regeerakkoord en de memorie van toelichting als gezegd node te vinden zijn) niet verhullen. De brief bevestigt aldus eerder de noodzaak terug naar de tekentafel te gaan.

Ik bespreek de argumenten die ik als gezegd uit de memorie van toelichting haal (voor zover niet al besproken).

– Rechtseenheid

Niemand is natuurlijk tegen rechtseenheid, dus dat is altijd een goed klinkend argument. Wat er evenwel mist is de constatering dat er wezenlijke gebreken in die rechtseenheid zouden bestaan. Mij zijn ze niet bekend. Dat laatste zal mede liggen aan een maar beperkte overlap tussen de terreinen waarop CBb en ABRvS actief zijn, maar wellicht vooral ook aan de reeds bestaande initiatieven ter zake.³² Zolang er geen serieus probleem is, ligt het ook niet voor de hand dat een daadkrachtig op te lossen.³³ Bovendien is groter maken van een instituut geenszins een garantie voor een grotere mate van eenheid.³⁴ Verder kan men zich de vraag stellen waarom het argument van rechtseenheid zou leiden tot het opheffen van het CBb, maar tegelijkertijd tot het splitsen van de competenties van de CRvB over de hoven. Die inconsistentie³⁵ maakt vrij pijnlijk duidelijk dat vooral gelegenheidsargumenten worden gebruikt om een ondoordachte beslissing te rechtvaardigen en niet wordt gehandeld vanuit een samenhangende visie.

31. Waar de urgentie vandaan komt is overigens niet toegelicht. Een dringende roep tot hervorming lijkt uit de maatschappij bepaald niet op te klinken. Dat geldt temeer voor weinig doordacht haastwerk.

32. Zie de brief van de Raad van State, Afdeling bestuursrechtspraak, van 22 juni 2015 aan de minister (naar aanleiding van de motie Recourt/Taverne) waarin die initiatieven worden geschetst.

33. Het is ook wat curieus dat de minister de meeste argumenten links laat liggen zonder daar onderzoek naar te doen, maar op een deelaspect een commissie wil aanstellen om zich van gedragen advies te laten voorzien. Zie de brief van 11 september 2015 onderaan p. 14 (n.a.v. de motie Recourt/Taverne).

34. Zie de door de minister zelf aangehaalde nota ‘Keuzen voor de bestuursrechtspraak’ (*Kamerstukken II 2000/01, 26 352, nr. 47*), p. 43 en verder, waar wordt ingegaan op de voor en nadelen van kleine/grote colleges in het kader van de rechtseenheid. Uit de nota is zeker niet op te maken dat grotere colleges de voorkeur zouden hebben. Kleinere colleges hebben immers ook voordelen, zoals kortere en informelere lijnen.

35. Dit punt is genoemd door prof. Schlössels in zijn al aangehaalde bijdrage in *NJB* 2014.

- De verwijzing naar de rechtseenheid lijkt me hier kortom geen dragend argument.³⁶
- Overzichtelijkheid
Ook hier eerst de vraag of er in de maatschappij een prangend probleem zou worden ervaren. Het antwoord is voor zover ik weet ontkenkend.³⁷ De gebruikers van het CBb weten het prima te vinden. Grond voor een reorganisatie lijkt het in ieder geval niet. Als overzichtelijkheid bovendien grond zou zijn voor een reorganisatie dan zou het bestuursrecht naar de hoven en Hoge Raad moeten gaan. Die structuur is de enige die voor de meeste burgers en ondernemingen enige herkenbaarheid heeft.
  - Doorlooptijd CBb
Het CBb is te langzaam.³⁸ Dat is een daadwerkelijk probleem, waar verbetering in gebracht zou moeten kunnen worden. De ABRvS is aanzienlijk sneller. Door de fusie zou dat volgens de minister ook gaan gelden voor de zaken die nu bij het CBb liggen. Waarom dat zo zou zijn is evenwel niet helder. De zaken die het CBb behandelt zijn vaak complex en lenen zich niet voor standaardisatie.³⁹ De ambtelijke werkwijze van de ABRvS is op dat soort zaken helemaal niet toepasbaar. Bedenk ook dat de standaard spreektijd bij de ABRvS vijf minuten is. Zittingen bij het CBb duren vaak minstens een dagdeel. De rechters bestuderen zelf het dossier en maken zelf vragen (in plaats van de vragen van stafleden voor te lezen). Het CBb is nu eenmaal grondig; dat kost tijd. Grondigheid is evenwel een pré, dus daar wil je niet van af. Ik zie ook niet zo goed hoe de bestaande hoeveelheid raadsheren zonder aan kwaliteit in te leveren heel veel meer zaken kunnen gaan behappen, onder welke vlag dat ook zou zijn. Tenzij de minister een verschraving van de kwaliteit van de rechtspraak beoogt, maar dat lijkt niet zo te zijn,⁴⁰ is de gedachte dat een fusie tot wezenlijke tijdswinst zou leiden vermoedelijk illusoir. Het lijkt me overigens wel dat het CBb door wat extra mankracht en wellicht een wat efficiëntere planning en griffie hier al veel winst zou moeten kunnen boeken. Dat zou een geringe investering vergen.⁴¹ Het opheffen van het CBb

lijkt me in ieder geval geen voor de hand liggende oplossing, eerder een wel erg draconische (en tegelijk weinig effectieve) maatregel om een beheersbaar logistiek probleem mee te verhelpen. Zonder nadere toelichting, die ik niet aantref, is de afweging die ten grondslag zou moeten liggen aan de beoogde wetswijziging niet te volgen. De argumenten die ik wel zie overtuigen op zichzelf beschouwd niet en lijken zonder nadere toelichting – die ik ook niet aantref – niet op te wegen tegen de risico's en nadelen. Ik maak in aanvulling op die constatering nog een paar opmerkingen specifiek voor die gebieden die voor dit tijdschrift van belang zijn.

2. Opheffen CBb en inschuiven in ABRvS: accountants en verslaggeving

Het CBb is de appelrechter in tuchtzaken tegen accountants (Wtra), de appelrechter inzake het toezicht op accountants en op financiële verslaggeving (Wta en Wtfv, bijvoorbeeld ter zake van door toezichthouder AFM opgelegde maatregelen) en de rechter in eerste en enige aanleg voor waar het betreft de Wab.⁴² Het gaat om specialistische gebieden waar het CBb over de jaren deskundigheid en gezag heeft opgebouwd.⁴³ Het gaat om gebieden die inhoudelijk geen raakvlakken hebben met zaken die thans voor de ABRvS dienen. Voor het onderbrengen van deze zaken bij de ABRvS is inhoudelijk dan ook geen argument te bedenken. Ik heb gezocht, maar kan nergens vinden dat de minister er überhaupt aandacht aan heeft besteed.⁴⁴ Meer in het algemeen zou het interessant zijn om eerst eens de vraag te beantwoorden waarom de Wta en Wtfv in het domein van het bestuursrecht zouden behoren te liggen. Zeker voor waar het betreft het opleggen van leed toebrengende sancties als boetes is het raakvlak met het strafrecht in essentie groter (of zou dat moeten zijn).⁴⁵ Voor nu zal dat een brug te ver zijn, maar de gedachtenexercitie helpt illustreren wel hoe weinig voor de hand liggend onderbrenging bij de ABRvS eigenlijk is.

36. Dat zou anders liggen als er concrete problemen zouden zijn, maar voor zover ik kan zien is daar zelfs geen onderzoek naar gedaan.

37. Zie ook M.J. Geus, 'Overheveling taken CBB, een niet passende maatregel voor een niet bestaand probleem', *Mediaforum* 2015-2 p. 59.

38. Tussen de schriftelijke stukkenwisseling en de planning van zittingen zit te veel tijd en ook uitspraken laten soms lang op zich wachten.

39. De ABRvS doet veel vreemdelingenzaken die naar hun aard overzichtelijker zijn en zich naar ik begrijp veel beter lenen voor een zekere standaardisatie.

40. 'de rechterlijke toetsing door de ABRvS zal geen andere zijn dan door het CBb', brief minister van justitie 11 september 2015, p. 11.

41. Ik heb geen financiële onderbouwing aangetroffen, maar durf de voorspelling wel aan dat je van de kos-

ten van een reorganisatie wel wat raadsheren zou moeten kunnen aanstellen. Meer in het algemeen zouden een paar fte's extra geen onoverkomelijke druk op de begroting moeten geven als de minister meent dat hij wat aan de achterstanden zou willen doen.

42. Art. 4 Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak.

43. Het CBb is bedeed met zeer veel specialistische en technisch lastige onderwerpen.

44. Alleen het CBb zelf gaat er in zijn brief van 15 april 2015 op in. Ook de aangehaalde nota uit 2001 wijdt er een kort woord aan.

45. Zie over bestuurlijke boetes het recente advies van de Raad van State (advies WO3.15.0138/II van 13 juli 2015), onder andere in hoofdstuk 5 dat gaat over de wenselijkheid van afstemming van het strafrecht en het punitieve bestuursrecht bij rechtsbescherming. Ik signaleer het advies hier maar bespreek het verder niet.

Te vrezen is intussen ook hier voor – voor het veld funeste – vernietiging van kenniskapitaal. De minister beperkt zich in zijn brief van 11 september 2015 tot bemoedigende geluiden, maar doet geen concrete voorstellen om dat te voorkomen. Ik veroorloof mij ter zake op voorhand enige scepsis. In ieder geval zie ik niet goed waarom je dat risico zou nemen voor een reorganisatie die geen aanwijsbaar inhoudelijk doel dient.

Met het bovenstaande bedoel ik overigens niet te zeggen dat je niet af en toe de vraag zou moeten stellen of er niet iets te verbeteren is in de (organisatie van) de (tucht)rechtspraak in het algemeen en de rechtspraak die raakt aan het accountantsberoep in het bijzonder.⁴⁶ Dat kan zowel door binnen de bestaande structuur verbeteringen door te voeren als door een fundamentele herbezinning. Onderdeel daarvan zou kunnen zijn bijvoorbeeld het gat in de rechtsbescherming dat nu nog lijkt te bestaan in de verhouding tussen toezichthouder en accountantsorganisaties.⁴⁷ Het IvO Center for Financial Law and Governance doet daar momenteel onderzoek naar; men zou zich kunnen voorstellen dat de wetgever bijvoorbeeld dat onderzoek zou willen betrekken in zijn afwegingen.

Wat nu als het CBb toch zou verdwijnen, nu of op enig moment in de toekomst? Waar zou de rechtspraak met betrekking tot bijvoorbeeld de Wta, Wtra en Wtfv dan naartoe moeten. Het gaat om rechtspraak die veelal niet bestuursrechtelijk is, en al helemaal niet van ordenend bestuursrecht. Inhoudelijk liggen de voorliggende vragen vaak op het gebied van tuchtrecht en het ondernemingsrecht (met name ook de financiële verslaggeving).⁴⁸ Terreinen waar de ABRvS geen ervaring of deskundigheid pretendeert. Migratie naar een hof ligt veel meer voor de hand, waarbij een (personele) samenwerking met de Ondernemingskamer een gedachte zou zijn. De daar aanwezige deskundigheid zou goed aansluiten bij het werkkerrein van het CBb op een aantal vlakken.⁴⁹ (Ook) daar lijkt niet over te zijn nagedacht.

Concreet verdient dit wetsvoorstel slechts intrekking, gevolgd door onderzoek, bezinning en dan wellicht een nieuw, ander en hopelijk beter wetsvoorstel.

---

46. Vergelijk ook het hierboven aangehaalde verslag van Boonzaaijer van het congres van 3 december 2014.

47. Vergelijk E.V.A. Eijkelenboom en J.B.S. Heijink (red) *'Bouwen aan vertrouwen, evaluatie van de Wet toezicht Accountantsorganisaties (Wta)'* Boom 2014, p. 141/142.

48. Zie hierover bijvoorbeeld mijn bijdrage in de bundel van de vereniging jaarrekeningenrecht 2014/2015 *'De toetsing van financiële verslaggeving in het jaarrekeningenrecht en het tuchtrecht'* (p. 111 en verder).

49. Er is zeker wat te zeggen voor het toevoegen van specifieke vaktechnische deskundigheid aan het CBb vanuit het accountantsberoep. Dat geldt bijvoorbeeld zaken die over de techniek van de controlepraktijk gaan. De beoogde reorganisatie adresseert dat punt evenwel in het geheel niet. Ik ga er hier dus ook niet verder op in.